პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 144 (20185) — ოთხშაბათი, 22 ივნისი, 1988 წელი — ფასი 3 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სიტყვებიდან — ცოცხალ საქმეზე

ამ დღეებში რესპუბლიკაში ყველგან განხილავენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თებერვლის XIX საკავშირო პარტკონფერენციისათვის. მისი დელეგატები ხდებიან შრომელებს, სამეცნიერო და შემოქმედებითი ორგანიზაციების წარმომადგენლებს, მოსაწვლოებენ შრომითი კოლექტივების კრებებში. პრინციპული შეფასება ეძლევა მუშაობას ყველა დონეზე..

კრებებზე და შრომითი კოლექტივების შეხვედრებზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თებერვლის განხილვაში მონაწილეობდნენ ამხანაგები ჯ. ი. პატიაშვილი, გ. ა. ანჩაბაძე, პ. გ. გილაშვილი, ა. ნ. ელეფანოვი, ბ. გ. გუშმანიძე, გ. ნ. ეხვაია, ო. გ. ვარძელაშვილი, ა. ნ. [illegible]ინაური, გ. დ. მგელაძე, გ. ა. მეტონიძე, ბ. ვ. ნიკოლაკი, ი. ნ. როდიონოვი, ნ. ა. ფოფხაძე, ო. ე. ჩერქეზია, ზ. ა. ჩხეიძე, ნ. ა. ჭითაია, ბ. ვ. ადლეიბა, გ. ხ. ემირიძე, ტ. ვ. ლორთქიფანიძე, ჯ. ვ. მარგველიძე, ნ. რ. საჯაია, ვ. მ. სირაძე, ა. გ. ჩეხოეი, აგრეთვე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრები და წევრობის კანდიდატები, საქართველოს კომპარტიის სარევიზიო კომისიის წევრები, პასუხისმგებელი საბჭოთა მუშაკები და სამეურნეო ხელმძღვანელობა.

ამ ბოლო დროისთვის დამახასიათებელი კარგახსნილობის, პატიოსნების, პირფაბორობისა და დაინტერესების ვითარება გამოარჩევდა. კრებას მკირე სიმძლავრის ელექტრონული მანქანების ტექნოლოგიის საკავშირო სამეცნიერო-კვლევითის და საპროექტო-საკონსტრუქტორო ინსტიტუტი. ჯერ კიდევ კრებამდე დიდი ხნით ადრე ინსტიტუტის მუშაკები პირადი ინიციატივით ეკრიბებოდნენ პარტკომში, ერთმანეთს უზიარებდნენ აზრს თეზისებზე, რომელიც ეხება ბევრი ახლა საჯაროდ გამოთქვამდა. ამასთან ისინი ეხებოდნენ არა მარტო კოლექტივის საშინაო ცხოვრების, არამედ საერთო-რესპუბლიკური, საკავშირო მასშტაბის პრობლემებსაც.

მაგალითად, ინჟინერმა რ. ხუნწარიამ გამოთქვა აზრი, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს შემადგენლობაში უნდა შეგვიყვანა. თუნდაც კანდიდატად, მოკავშირე რესპუბლიკების კომპარტიათა ცენტრალური კომიტეტების პირველი მდივნები. ეს შესაძლებლობას მოგვცემს უმაღლეს დონეზე მივიღოთ უფრო ყოვლისმომცველი გადაწყვეტილებანი, რომელიც ბევრ ეროვნულ საკითხებს ეხებოდა, ეროვნული ურთიერთობებისა და ადგილობრივი ეროვნული ინტერესების ეფექტიანი გამოყენების საკითხებს.

ეკონომიკური დამოუკიდებლობისადმი ახალი მიდგომის თვალსაზრისით უფრო მეტი ნერვიზმია საჭირო. ეკონომისტმა ფ. ჯაფარიძემ ფინდადება წამოაყენა გაიგრეცონ იგი განყოფილებების და ლაბორატორიების გამგეებზეც. კერძოდ, ქვეგანაყოფის ხელმძღვანელს უფლება უნდა ჰქონდეს ყოველთვიურად არეგისტრიროს გა-

— ხე დარგე, და ხე ამუნე, შვილბოლოს გამოადგებაო, — ამბობს ქართული ანდაზა. და, თუ მხოლოდ ერთი ხის დარგვაც კი დიდ კეთილშობილურ საქმედ ითვლება, მაშინ მიხეილ ალავიძის ნახელავს ალბათ უკვდავი მწვანე ძეგლი შეიძლება ეწოდოთ. თვითონ განსაჯეთ. გალის რაიონში, ისედაც ბუნების მწვანე სამყაროში, სადაც ოცდაათ წელზე მეტია მოღვაწეობს გამოცდილი აგრონომი მიხეილ ალავიძე, მისი თაოსნობით შექმნილი ტყეები, ბაღები, პლანტაციები ამჟამად ადრინდელი სრულიად, ეკალ-ბარდებისა და ბუჩქნარების ადგილზე შრიალებენ. დაბამებულია მიწებზე, მთა-გორაკებზე, მდინარეების ნაპირებზე დღეს ათას ჰექტარზე მეტ ფართობზე სამრეწველო და სუბტროპიკული კულტურების პლანტაციებია გაშენებული. ეს ისეთი სათუთი მცენარეებია, როგორიცაა ჩაი, მანდარინი, ლიმონი, ფორთოხალი, ფეიჰოა, დაფნა, ბროწეული, ლეღვი, ეკალიპტი, კრიპტომერია, კიპარისი, პალმა...

მიხეილ ალავიძემ, სადაც კი უმოშავნია, ყველგან თავისი კვალი დატოვა მადლიან მიწაზე. მისი მწვანე ავტოგრაფებით მოკრავდნენ ჩაის პლანტაციები და ციტრუსის ბაღები კოხორაში, ქვემო ბარეულში, ჯუბუთხინჯში, მზიუთში... ღია ცისკენ ალავიძისეული მწვანე მუზეუმებში განსაკუთრებული ადგილი უკავია ლიმონარიუმს.

უეჭველია მას დიდი მომავალი აქვს.

სწორედ ამ სადღეისოდ აქტუალურ და დიდმნიშვნელოვან პრობლემას მიუძღვნა მ. ალავიძემ თავისი სადისერტაციო თემა „ახალქართული ლიმონის კლონი და ბისი სამეურნეო მაჩვენებლები", რომელიც შარშანწინ დაიცვა საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს სხდომაზე. შემდეგ მოსკოვში საკავშირო საატესტაციო კომისიის სხდომაზე მოეწყო მ. ალავიძის ნაშრომის საჯარო განხილვა, სადაც სამეცნიერო კომუნალური დაცვა. შედეგად მეურნეობამ შარშან ვეგეტაციის დასასრულისათვის 962 ათასი მანეთის ნაცვლად 1.364 ათასი მანეთი მოგება მიიღო.

ახალი გზების ძიებით

ეს შემთხვევითი როდია. როდესაც რაიონის მეურნეობებში უკვე ძირითადად გადაწყდა ბარხოლოსანი ჩაის ფოთლის მოსავლიანობის ზრდის პრობლემა, მოუხვენარმა აგრონომ-სელექციონერმა პარალელურად დაიწყო ქართული ლიმონის ჯიშების გაუმჯობესებისათვის მუშაობა. საქმე ის არის, რომ 1950 წლიდან აფხაზეთში თავი იჩინა ლიმონის დაავადებამ — „მალსეკომ", რამაც დიდი ზიანი მიაყენა პლანტაციებს რესპუბლიკის სუბტროპიულ ზონაში.

გალში თითქმის მოისპო სახელგანთქმული ჯიშის ლიმონი „ახალქართული", რომლის ნაყოფი ბიოლოგიური თვისებებით მსოფლიო სტანდარტებს უტოლდებოდა. ამ სათუთი მცენარის გადასარჩენად მუშაობას შეუდგნენ მეცნიერები, სპეციალისტები და პრაქტიკოსი მეცნიერებები. ათითოდ წლის წინათ, როდესაც მ. ალავიძე მზიურის ცატრუსების საბჭოთა მეურნეობის დირექტორად შუშაობდა, თავისი „ლაბორატორია" გახსნა და ცის ქვეშ და ამ პრობლემის გადაჭრას მაგრად მოკიდა ხელი. სულ მალე ასეთივე ლაბორატორია შეიქმნა აგრეთვე ანიგვარაში და სხვა რეგიონებში, სადაც „მალსეკო" მძვინვარებდა. თითქმის 25 წლის მანძილზე მეცნიერების საფუძველზე დაყრდნობილმა კვლევა-ძიებამ და დაბალუმა შრომამ თავისი ნაყოფი გამოიღო. სწავლულმა აგრონომმა სელექციის გზით ისეთი ჯიშის ახალქართული ლიმონი მიიღო, რომელიც უინვალიმლეობით, მალსეკოგამძლეობით, უხვმოსავლიანობით, ნაყოფის უკეთესი ბიოლოგიური შედგენილობით ხასიათდება. სხვადასხვა ნაკვეთზე რვა წლის მანძილზე ლიმონის ნარგავები არ გაბმბარა, 8, 8,5 გრადუს ყინვას გადაუტანია, ხეებმა 5-6 მეტრს მიაღწია. შემოქმედებული მისი მოვლა-დამუშავების აგროტექნიკა. ამ ბოლო ხანებში ეს ტექნიკა ვეღარ გამოაყენეს ამისათვის. ახლა თავად წარმოდგენთ რა ვდგამართებიდან იქნება ოდესღაც ნალოლიავები და განბიერებული ზეარი. აქვე ქვაბრელის კოლეგიურ ნერვიოს შეიქმნა ეკონომიკური ინტერესი. ეს ინტერესი ეფუძნებოდა ეროვნულ ეკონომიკურ ინტერესებს

რას ფიქრობს ხალხი

დემოკრატიზმი: კადრები, კომპეტენტურობა

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საყოფილო თებერვლის შრომითს კოლექტივებში ფართო მხარეკერა ჰპოვა და კიდევ უფრო გაზარდა მათი შემოქმედებითი აქტიურობა.

ჩვენი გაზეთის კორესპონდენტს გ. ვაშაკიძე პარტიის ამ დიდმნიშვნელოვანი დოკუმენტის, ადრეთვე ამის შესახებ, თუ როგორ ხვდებიან XIX საკავშირო კონფერენციას ქარელის რაიონის ბრეთის სახვროთა მეურნეობის შრომელები, ესაუბრება ამ მეურნეობის დირექტორი თემურ დადიანელი.

რა თამამდებობაც არ უნდა ეკავოს თითოეულ ჩვენგანს, რიგითი ვიქნებით თუ ხელმძღვანელი მუშაკი, ვალდებული ვართ წინ ვეწევდეთ გარდაქმნის საქმეს. სკკპ XIX კონფერენციის პარტიის XXVII ყრილობის შემდეგ დღემდე გარდაქმნისათვის გაწეულ უდიდეს მუშაობას შეაჯამებს. ეს ის მოჯნა და სიმაღლეა, საიდანაც თვალნათლივ მოჩანს, რაოდენ რეალურია იმედები, რომელსაც ხვალინდელ დღეს ეუკავშირებთ.

თუ სამეს იმ საზომით მივუდგებით, რომ საზოგადოების ცხოვრების კონკრეტულ ძარღვზე ვიმსჯელებთ იმ ცვლილებებით, რომლებიც ჩვენს ირგვლივ მიმდინარეობს, მაშინ იმის თქმაც შეგვიძლია, რომ უკანასკნელი სამი წლის მანძილზე უძრავად არ ვმდგარვართ.

იოლია წინა წლების ჩავარდნაზე კაპარაკი (მეტადრე თუ ეს „შენოდ“ ხდებოდა), მაგრამ ძნელია კონკრეტული საქმეებით, მაღალმარმოებლური შრომით ჩამორჩენილი პოზიციიდან მოწინავეზე გადასვლა.

როცა ბრეთელებმა 1985 წლის სამეურნეო შედეგები შეაჯამეს და მომდევნო წლისათვის 6400 ტონის მაგიერ 8000 ტონა ხილის დამზადება ივალდებულეს, ზოგიერთებმა კი ფანტაზიადაც კი აღიქვეს. ეურწყნოები კიდევ უფრო გაოცდნენ, როცა ვიკალეფეთენ, რომ მარცვლეულს საგებმოზე 352 ცენტნერით, ხოლო ბოსტნეულს 1020 ცენტნერით მეტს დავამზადებდით. მართლაც ძნელ საქმეს შევეკიდეთ, მაგრამ მის რეალურობაში არც დავეეჭვებულვართ. ჩვენი გაანგარიშებები ხომ ცარიელ მოწოდებებსა და ლოზუნგებს კი არ ეყრდნობოდა, არამედ მისხალ-მისხალ აწონ-დაწონილ ჩვენსავე შესაძლებლობებს.

იმხანად ბრიგადული ორკა ჯერ-ჯერობით მკვიდრდებოდა და ამ სიახლეს ეს იმთავითვე, ხოლო ბოსტნეულს ადლი, ჭირნახულიც უხვი მოიწია. სიტყვას არ გავიგრძელებ იმაზე, რომ ვალდებულებები გადაჭარბებით გავასრულეთ, ამასთან პროდუქციის ნაწარმოების თვითღირებულება საგრძნობლად შევამცირეთ — ცენტნერ ხილში საგებმოსთან შედარებით — 1,56 მანეთით და ბოსტნეულში — 16 მანეთით! ასეთი რამ ადრე არ მომხდარა და ამიტომ იყო სამეურნეო მაჩვენებლები ყველა ჩვენგანისათვის ძვირფასი და საამაყო.

ამას წინათ ერთ-ერთ ცენტრალურ გაზეთში ასეთი რამ წავიკითხე: თურმე, არსებობს სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1955 წელს მიღებული დადგენილება „სოფლის მეურნეობის დაგეგმვის პრაქტიკაში ცვლილებების შესახებ“. ცენტრიდან ადგილებზე, კოლმეურნეობებში მოდიოდა გეგმები სასოფლო-სამეურნეო კულტურების თესვის თარიღებზე, დოყლაპები შეიცავდა მითითებებს იმის შესახებ, თუ რამდენი და რა სახის პირუტყვი უნდა ჰყოლოდა კოლმეურნეობებს და ა. შ. ასეთი, არ მეშინია ამ სიტყვის თქმისა, ბიუროკრატიული, რეალური ცხოვრებისაგან მოწყვეტილი დაგეგმვა კარს გვრაფერს მოუტანდა ჩვენს სოფლის მეურნეობას. აკი არც მოუტანია.

„...გავიდეთ მზეზე!“

ეს დოკუმენტი დღეს უკვე აღარავის ახსოვს. მაგრამ ეტყობა დიდია ინერციის ძალა. ასე მგონია, ზოგიერთ ხელმძღვანელს იგი სამუშაო მაგიდაზე მინის ქვეშ აქვს ამოდებული და კვლავაც მის მიხედვით მუშაობს. ამას იმიტომ ვამბობ, რომ დღემდე ზოგან ბზდ არ არიან დამოუკიდებელი აზროვნებისათვის, კონკრეტულ სიტუაციაში არაორდინალური გადაწყვეტილების მიღებისათვის. მაგონდება რაიონულ აქტიკის ერთი კრება. მუშაობ, რომელიც სიტყვით გამოდიოდა, დარბაზზედ ჯეიხეს, როგორ მიდის თქვენთან საქმეები, სიახლის ქარმა თუ დაბერაო.

— ისეთი შეგრძნება მაქვს, თიმურ ტყვენ ვიყო, კენწერიოდნ შრიალებს, ქვეყნიდ კი სიჩუმეაო — უპასუხა.

სიჩუმისა და უძრაობის დრო წარსულს ბარდება, მან ჩვენს ადამიანებს მწარე მოგონებები დაუტოვა, ახლა მთელ ჩვენს ფიქრებს, ენერგიასა და ცოდნას ვარდაქმნის რევოლუციურ საქმეს ვახმართ, რომლის მიზანსა და ჭეშმარიტებას ადამიანების ცხოვრების დონის შემდგომი მკვეთრი ამაღლებაა.

კი, კრებებსა და თათბირებზე, გიყვარდეს, ვიცით თავის გამოჩენა — ყველა ღონე უნდა ვიხმაროთ, რომ საზოგადოებრივმა აზრიერებმა უზრუნველყონ მოსახლეობის მომარაგება კვების პროდუქციით. საქმით კი? ჩვენ სამმაინონის ამ მთავარი მიმართულების გზაზე ყველა ერთნაირად როდი ვიხარჯებით. ცოდვა იქნებოდა იმის თქმა, რომ რაიონსა აგროსამრეწველო გაერთიანება ყურადღებას არ აქცევდეს ეკონომიკურად სუსტ საზოგადოებრივ მეურნეობებს, მაგრამ ამის მოუხდავად, სასიკეთო ძვრები ამ მეურნეობებში მაინც არ შეინიშნება. ჩემი დაკვირვებით, წარმატებებს აღწევენ იქ, სადაც სუფთეს შრომის შედეგებით მატერიალური დაინტერესება, ინიციატივიანობა და სიახლისადმი ინტერესი.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თებერვლის კითხვისას გულს მომეფინა სტრიქონები, რომლებშიც ლაპარაკი საკადრო პოლიტიკის სერიოზულ განახლებაზე. კადრი ბი შეიძლება აღზარდო, მაგრამ თუ არ მიეცი დამოუკიდებელი საქმიანობისათვის ასპარეზი, არ ენდე მას, შეიძლება შენს მიერ გაწეული შრომა წყალში გადაყარილი აღმოჩნდეს.

თუნდაც ჩვენი მეურნეობის მაგალითი აგიღოთ. საქმე ის არის, რომ მეურნეობის პარტიული კომიტეტა შენც უნდა გაანძარინო ხელი. განა სულ ცოტა ხნის წინ არ იყო, ეკონომიკურად სუსტ საზოგადოებრივ მეურნეობებს, რომ ეხმარებოდნენ, ამასთან, მნიშვნელოვანა არ ჰქონდა, ასრულებენენ თუ არა ისინი გეგმებს. რა თქმა უნდა, დიდი მადლობა სახელმწიფოს დახმარებისათვის, მაგრამ ზოგიერთებმა ეს დახმარება ისე გაიგეს, რომ სულაც არ ყოფილა საჭირო მუშაობისათვის თავის შეწუხება — მთავრობა ულუძმაპერად მაინც არ დაგტოვებს. აი, ახლაც, თვითდაფინანსებაზე გადასვლასთან დაკავშირებით, აკიდ კვლავინდერად გაისმის: „ფულს მოგვეცენ“, „არ გაგვწიროვენ“ და ა. შ.

თქმა არ უნდა, ჩამორჩენილს უნდა დაეხმარო, მაგრამ გახა ამათ ხარჯზე, ვინც დღემდედ ქანცგაწყვეტამდე შრომობს, თავის თავსაც არჩენს და სახელმწიფოსაც აძლევს. რა გამოდის? ძლიერი მეურნეობები ხელფასს ღებულობენ თავიანთი შრომის მიხედვით, სუსტები — თავიანთი სიზარმაცისათვის.

„პარტია დადგა კურსს, რომლის მიზანია გამოაკეთინოს კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების პოტენციალი სხვადასხვა ფორმის იჯარის განვითარების, როგორც არსებული მეურნეობების ფაქტებში, ისე სხვა საწარმოებთან და ეკონომიკის დარგებთან ურთიერთკავშირით კოოპერატივების ფართო ქსელის შექმნის მეოხებით“, ნათქვამია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თებერვლში. აი ის, რასაც დიდი ხანია „ჩუმის ნატვრითა“ ნატრულობენ გამრჯე და მუყაითი გლეხობა, მშრომელი კოლექტივების წინამძღოლები, ისინი, ვინც უკვე იგრძნეს, რას ნიშნავს დამოუკიდებლობა სამეურნეო საქმიანობაში, სადაც სამეურნეო ანგარიშნი, თვითდაფინანსება და თვითნაზღაურება ახალი სამეურნეო მექანიზმის ცალუყოფელი ელემენტები გახდა.

ცხოვრება წინ მიდის და თავისი განვითარების გზაზე თამამად ანგრევს მოძველებულ სტერეოტიპებს, დამშეხრეტებელ ბარიერებს, იმას, რაც ხელს უშლის ჩვენს საზოგადოებას იმედიანი მომავლისაკენ მიმავალ გზაზე. გადებსენოთ პოეტის სიტყვები: „ნგრევავს, ო, ნგრევავს, დაუნდობელ ნგრევავს ძველისას, კარჩაკეტილი ცხოვრებიდან გავიდეთ მზეზე“. ასე მგონია, ირასოდეს ჰქონია ამ სტრიქონებს ისეთი მოქალაქეობრივი დატვირთვა და ძალა, როგორც ჩვენს დღეებში.

სწორედ „მზეზე გასვლის“ საიმედო გარანტიაა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თებერვალი.

რეკონსტრუქციურ გარდაქმნაზე, ცხოვრების დემოკრატიზაციაზე ვგადის გზა, ნათქვამია ამ დოკუმენტში, რომლის მეშვეობითაც უნდა მივაღწეოთ საბჭოთა საზოგადოების თვისებრივად ახალ მდგომარეობას, სოციალიზმის ახალ სახეს. სწორედ ეს არის ჩვენი უმთავრესი მიზანიც.

ეკონომიკა

ეროვნულ-ეროვნული ბიბლიოთეკა

საკავშირო ინფორმაციული ბიულეტენი

21 ივნისი

● კანადა

„ვანდეულის“ დეკლარაცია

ტორონტო. აქ მიმდინარე შვიდი უდიდესი კაპიტალისტური ქვეყნის უმაღლესი დონის ეკონომიკური შეხვედრის, მონაწილეებმა ორშაბათს გამოაქვეყნეს პოლიტიკური დეკლარაცია.

მასში მთავარი ყურადღება ეთმობა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვისა და ამერიკის შეერთებული შტატების, პრეზიდენტის რ. რეიგანის მოსკოვის მოლაპარაკების მიხედვით განხილულის საკითხებს, იგრეთვე აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ურთიერთობის სხვადასხვა ასპექტს. „შვიდეულის“ ლიდერები მიესალმნენ სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების მიერ ბირთვული იარაღის შემცირების დარგში მიღწეულ პროგრესს, რაც გამოიხატა სამუალო და ნაკლები სიშორის რაკეტების ლიკვიდაციის შესახებ ხელშეკრულების ხელმოწერით. მათ განაცხადეს, რომ საქონრა განვითარდეს ის პროცეკეიული ფორი ფაქტორ ეფექტიანი ოპერაციებ ეფექტიანი ოპერაციებ ეფექტიანი ოპერაციებ

ხალხური მუსიკა ჩვენი სულიერი სიმდიდრეა

თათბირი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში

რა მდგომარეობაშია დღეს ხალხური მუსიკა, რა პრობლემები დგას სამხატვრო კოლექტივებისა და შემსრულებლების წინაშე მუტეში და როგორია მუსიკის მზარდი შემტკბეობის პირობებში? როგორია თანამედროვე ეტაპზე მუსიკალური კულტურის მოღვაწეთა ამოცანები ამასთან დაკავშირებით? ამ და მთელ რიგ სხვა საკითხებზე დაინტერესებული ხალხი-ბაასი იყო თათბირზე, რომელიც გიმართა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში. თათბირი მიეძღვნა იმ ღონისძიებათა პრაქტიკული განხორციელების ამოცანებს, რომლებიც გათვალისწინებულია „საქართველოს სასიმღერო ფოლკლორის შენარჩუნებისა და შემდგომი განვითარების ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებით.

თათბირის მონაწილეებმა, საქართველოს კულტურის მინისტრმა ვ. ასათიანმა, მინისტრის მოადგილემ დ. ლომთათიძე, საქართველოს კომპოზიტორთა კავშირის გამგეობის თავმჯდომარემ ს. ცინცაძემ, კავშირის პირველმა მდივანმა და მდივნებმა ვ. ყანჩელმა, ვ. ახმეტელმა, ი. ციპლაშვილმა, ს. ნასიძემ, თბილისის კონსერვატორიისა და თბილისის პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის კათედრების გამგეებმა კ. ჭოხონელიძემ და გ. სიხარულიძემ, საქართველოს მუსიკალური საზოგადოების პრეზიდიუმის მდივნებმა ა. ერქომაიშვილმა და ა. ხომერიკმა, რესპუბლიკის კულტურის სამინისტროს ხალხური შემოქმედებისა და კულტურულ-საგანმანათლებლო უშობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორმა ც. ქორჩარეშვილმა, საქართველოს ხალხური ცეკვის აკადემიური ანსამბლის ხელმძღვანელმა თ. სუხიშვილმა, საქართველოს ხალხური სიმღერისა და ცეკვის საქართველოს ანსამბლის ხელმძღვანელმა ჯ. ჭკუასელმა, ამ სამინისტროს ხელოვნების სასწავლებლის მეთოდიკური კაბინეტის გამგემ თ. ღვალაძემ, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ნ. ფოფხაძემ განსაკუთრებული ყურადღება მიაპყრეს იმას, რომ სამუსიკო და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებსა და სტუდიებში უნდა ისწავლებოდეს ქართული ხალხური მუსიკა, როგორც საკვლეველადსული საგანი. განიხილეს საკითხი სასიმღერო ფოლკლორის საკოორდინაციო ცენტრის დაარსების, რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში ხალხური სიმღერის სტუდიების შექმნის, საქართველოში ხალხური მუსიკის საერთაშორისო სამეცნიერო მოწყობის, რესპუბლიკის სხვადასხვა რეგიონში დათვალიერებებისა და ფესტივალების გამართვის შესახებ.

თათბირზე აღინიშნა, რომ საჭიროა მატერიალური სტიმულირების ფოლკლორულ კოლექტივებს, საუკეთესო ქორმაისტერებსა და მომღერლებს, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმოთ მეენერიული და კვლევითი მუშაობის გაორმაგებას. გამოთქვა აზრი, რომ მოზაზეშენილია დაწესდეს დიმიტრი არაყიშვილის სახელობის რესპუბლიკური პრემია ფოლკლორის დარგში საუკეთესო სამეცნიერო ნაშრომებისათვის.

თათბირის მონაწილენი ერთსულოვანნი იყვნენ იმაში, რომ უნდა გამოიცეს სასწავლო გრამფირფიტები, რომლებზეც ჩაწერილი იქნება ქართული ფოლკლორის ნიმუშები, რომელთანაც ეოცალი კავშირი ასახლიდეს თანამედროვე კულტურას. მოზაზეშენილია აგრეთვე შეიქმნას სტენდევეფზონი და დოკუმენტური ფილმები ხალხური სიმღერების ცნობილ შემსრულებელთა შესახებ. ითქვა, რომ უნდა გაუმჯობესდეს თბილისის კონსერვატორიის ფოლკლორის კათედრის ფოლკლორის ანსამბლის ტექნიკური ბაზა.

გადაწყდა უახლოეს დროში კვლავ დაუბრუნდნენ საკითხებს, რომლებიც დაკავშირებულია ქართული ხალხური სიმღერის შემდგომ განვითარებასთან და დასაბულ ღონისძიებათა განხორციელებასთან.

(საკინფორმი).

ნუ გაძოვნიგთ ხელშეკრულებების დადებას

პროდუქციის, ნედლეულისა და მასალების მიწოდება-გასაღების ხელშეკრულებათა დროული დადება მნიშვნელოვანწილად განსაზღვრავს საწარმოს საქმიანობის შედეგებს. და გასისათვის ასეთი ხელშეკრულებები იდება უკვე ახლა, რიცა, თითქოსდა, წინ საკმაო დროა.

ასეთი სიტუაცია განაპირობა ახალი ეკონომიკური მექანიზმი, მოქმედებამ, რომლის დროსაც უპირველესი მნიშვნელობა ენიჭება. სახელშეკრულებო ვალდებულებათა დაცვას.

1989 წლისათვის ხელშეკრულებათა დადების საქმის მდგომარეობა განიხილეს საქართველოს სახმამრავგებაში გამართულ თათბირზე. თათბირში მონაწილეობდნენ რესპუბლიკის სახალხო კონტროლის კომიტეტის, სახარბიტრაჟის, მთელი რიგი სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელები.

ძმაგის ფესვები

მუშაობა წრიდან გამოსული დრამატურგი და სცენისმოყვარე ივანე გიგოშვილი იმ უანგარო თეატრალურ მოღვაწეთაგანია, რომლის ენერგიულმა და დაუზზეველმა მუშაობამ დიდად შეუწყო ხელი მუშაობა სასეანო ხელოვნების განვითარებას.

ივანე (ვანო) გიგოშვილი დაიბადა 1890 წელს ყანდაურაში, ღარიბი გლეხის ოჯახში. მამა ადრე გარდაეცვალა. სოფლის სკოლის დამთავრებისთანავე, 1903 წელს ვანო ჩამოდის თბილისში და მუშაობას იწყებს ერთ-ერთ სტამბაში. მის მიერ ნანახ პირველ სპექტაკლად — მურამჯოს თეატრში დადგმულ ვალ. გუნიას „და-ძმას“ იმდენად დიდი შთაბეჭდილება მოიგიმენეთ ხოლმე, იქნებ ამ სურათმა ჩემი სხვა ახალი ნაწარმოებების თარგმნის სურვილიც აღგიძინაო. უზეირის ეს შეგობრული სიტყვები ტაბლე მოგონებად ჩარჩრა გულში ი. გიგოშვილს.

თბილისში დაბრუნებისთანავე ი. გიგოშვილი ეურნალ „თეატრი და ცხოვრების“ რედაქციაში მივიდა. უწვეს თავისი ძვირფასი სამუშაო ალბომი ნებართვა „არშინ-მალ-ალანის“ ქართული თარგმანის დაბეჭდვის შესახებ. ი. იმედაშვილმა დიდად გაიხარა, გამარჯვება მოელინა. ი. გიგოშვილმა დადგმის ნებართვაც მიიღო. ახლა საჭირო იყო მოლაპარაკებოდა. შ. გომელაურს და გურაშვილსა და არაქსიანის თეატრების ხუმბივ სცენისმოყვარეებს. ყველამ მხარი დაუჭირა.

ი. გიგოშვილი ორთვენახევრის პატარა დასთან ერთად თავგამოდებით მუშაობდა. არც ერთი წვერი ძალ-ღონეს არ იშურებდა. მათი შემოსვლის მაქსიმები ამ სპექტაკლის დადგმას ხმარდებოდა. მესამე თვის მიწურულმი სპექტაკლი მზად იყო.

პრემიერამ ბრწყინვალედ ჩაიარა. ქართველი საზოგადოება შშოლელიერ ენაზე პირველად ისმენდა ოპერებს. გვიან ღამით დამთავრდა წარმოდგენა. მთარგმნელის სცენაზე გამოსვლა მოითხოვეს. ხალხი ქმაყოფილი შესცქეროდა ი. გიგოშვილს, რომელიც ხარობდა, რომ ქართველი მაყურებელი ენაზე ოპერებს ეზიარებიან, ამიტომ საზოგადოების სკოლას, ხარჯების დაფარვის შედეგ, საკმაო შემოსავალი დარჩა. ამის გამო ი. გიგოშვილს როგორც მთარგმნელსა და დადგმის ხელისშემწყობს ეკ. გაბაშვილმა დიდი მადლობა გამოუცხადა.

მალე ი. გიგოშვილი ეკრანში გაიწვიეს, ამის აღსანიშნავად ეურნალ „ეკრანი“ ეწერა: „ცხოვრებამ“ გამოაქვეყნა პატარა წერილი, რომელსაც უ. ჯაჯიბეგოვისა და ი. გიგოშვილის სურათი დაუთო („თეატრი და ცხოვრება, 1916, № 3). ამრიგად ი. გიგოშვილის თეატრალური საქმიანობა დროებით შეწყდა, თუმცა მიწერ-მოწერის საშუალებით მან დასის ყოველი ჩვრილმანი მაინც იცოდა. დიდად გაიხარა, როცა გაიგო, რომ 1917 წლის აპრილის დამლევს თბილისს საკასტროლოდ ეწვია დასი ძმები უ. და ზ. ჯაჯიბეგოვების ხელმძღვანელობით. 21 აპრილს ოპერების თეატრში დაიდგა უ. ჯაჯიბეგოვის ოპერეტა „არშინ მალ-ალან“, ხოლო მეორე საღამოს ზ. ჯაჯიბეგოვის ოპერეტა „აშიულ ყარინი“.

ამ დასმა მოიარა თბილისის ყველა გარეუბანი და გადაწყვიტა საგასტროლოდ გამგზავრებულიყო საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში.

ი. გიგოშვილს ალ. ოგანეზოვმა ასეთი შინაარსის წერილი გამოუგზავნა: „ძვირფასო ვანო, ველოსიპედზე ინილეს შესანიშნავი ოპერეტა მშობლიურ ენაზე. ო, რომ იცოდე, რამდენი სიასლე შემოიტანა თქვენმა თარგმანმა ჩვენში. ჩვენ ხომ პატარა კულტურის ეკრაში გვიხდება მუშაობა, ეხლა ჩვენს დასში, რომელიც მინდორში გადიოდა რეპეტიციებს, თამაშობდნენ ბელეხის გოგონები, რომლებიც ადრე წარმოუდგენლად თვლიდნენ სცენაზე თამაშს. ახლა ისინი პროფესიონალები გვინებამ, მათი თამაში უდაოდ დიდ სიამოვნებას მოგანიჭებთ. დიდი სურვილი გვქონდა, ჩვენ პრემიერას დასწრებოდით, თხოვნაც გამოგიგზავნეთ, მაგრამ თქვენ არ ჩამობრძანდით, ალბათ, ვერ მოიცალეთ. ერთი კია, ჩვენი საზოგადოება ქმაყოფილია თქვენი თარგმანით და იმედი გვაქვს, რომ უახლოეს ხანში გვესტუმრებით, ზოგან შესწორებას შეიტანთ ჩვენს დადგმაში და დაგვეხმარებით კიდევ ზოგიერთი სიძნელეის დაძლევაში“.

ამ ხანებში იშვიათი იყო თბილისში ისეთი საღამო, რომ ამა თუ იმ კლუბში ან ოპერეტრიათეატრში „არშინ-მალ-ალანი“ არ წარმოედგინათ. კერძოდ, ავლაბრის თეატრში თითქმის დღე და ღამე მიდიოდა ეს ოპერეტა და თეატრი უდამ გაჭედილი იყო მაყურებლებით. სხვადასხვა დროს „არშინ მალ-ალანში“ მონაწილეობა მიიღეს ჩვენმა გამოჩენილმა მსახიობებმა ვ. აბაშიძე, ე. ზერქეზიშვილმა, ტ. აბაშიძემ, ა. ინდოდგილიანმა, ი. ეიეიძემ, პ. ფარანგიშვილმა, ლ. კაფსაძემ და სხვებმა.

1920 წელს ამ პიესით დასმა საქართველოს მთელი რიგი პროვინციები და ქალაქები მოიარა და დიდი წარმატება ჰქონდა.

ოპერეტამ თავისი უშუალობით, მელოდიურობით, დიდი ჰუმანურობით მოქალაქეობრივი უფლება მოიპოვა და იგი სამეგობა კავშირის თეატრებში იდგმებოდა. ამ ოპერეტით აღფრთოვანებული იყო დიდი ქართველი რეჟისორი კოტე მარჯანიშვილი და აპირებდა კიდევ მის დადგმას, მაგრამ არ დასცალდა.

„არშინ მალ-ალანმა“ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა ჩვენი საუკუნის იციან წლებში. აზერბაიჯანელი და ქართველი თეატრალური ხელოვნების პოპულარიზაციის საქმეში, ხალხთა მეგობრობის განმტკიცებაში.

თამარ გომართელი.

• • •

სურათებზე: ივ. გიგოშვილი და კომპოზიტორი უ. ჯაჯიბეგოვი.

სცენისმოყვარე მუშაკები

უხდენია ყმაწვილზე, რომ გადაუწყვეტია თავისი ბედი სამედიცინო თეატრისათვის დაუკავშირებინა.

1908 წელს მოხდა მისი სასცენო ნათლობა ა. ცაგარლის კომედიაში „რაც გინახავს, ვეღარ ნახავ“. მას პოეტ ი. გრიშაშვილთან ერთად უთამაშია ერთ-ერთი ყარაჩოელის როლი. ამას მოაყოლია აკ. წერეთლის პიესის „პატარა კახის“ დადგმა, სადაც ი. გიგოშვილი ელენის როლში მოგვევლინა.

1914 წელს გიგოშვილმა დაწერა ხუთმოქმედებიანი დრამა „ბურისძიება“. ავტორს პიესის სიუჟეტად აუღია მშობლიურ მხარეში მოხდარი ამბავი — სოფლის მამასახლისის მკვლელობა. „ბურისძიება“ პირველად დაუდგამთ 1914 წლის 20 დეკემბერს. ამ პიესის შემოსავალი გადაუცია ქართული თეატრის მშენებლობის ფონდს.

„ბურისძიების“ პირველ დადგმას დიდძალი ხალხი დაესწრო, მათ მორის ი. იმედაშვილი, ეურნალ „თეატრი და ცხოვრებას“ რედაქტორი.

1916 წელს, როცა აზერბაიჯანელი კომპოზიტორის უზეირ ჰაჯიბეგოვის ოპერეტა „არშინ მალ-ალანი“ აეკრძალა, ივ. გიგოშვილთან მსახიობი ბ. გომელაური მისულა და უთქვამს, — ვანო, შენ ხომ კარგად იცი აზერბაიჯანული, მოდი ერთი, ქართულად ამბერეგე ვალი და თელი, „არშინ-მალ-ალანი“ გადმოთარგმნეო“.

სამიოდ თვეში თარგმანი მზად იყო. შემდეგ ეურნალ „თეატრი და ცხოვრების“ რედაქციაში ი. იმედაშვილთან მიიტანა. იმედაშვილს მოსწონებია ოპერეტის თარგმანი და გიგოშვილისათვის ურჩეია, წადი, დადგმის ნებართვა ითხოვეო. საჭირო იყო აგრეთვე ავტორის ნებართვაც. ამისათვის ი. გიგოშვილი უნდა წასულიყო ბაქაში უზეირ ჰაჯიბეგოვთან.

უზეირ ჰაჯიბეგოვს მოწონებია ი. გიგოშვილის თარგმანი, მეგობრულად გადახვია თურმე ხელი და უთხრა: „არშინ-მალ-ალანის“ დადგმის ნებართვას დიდი სიამოვნებით გაძლევთ, ეს ჩემი სურათიც სამახსოვროდ გქონდეთო, ოფიციალური ნებართვა ეწერა ქართულ ენაზე. ეს ნებართვა ეკეთა ოფიციალურ ბლანკზე, ბარეკეთი დაფარვის შედეგ, საკმაო შემოსავალი დარჩა. ამის გამო ი. გიგოშვილს როგორც მთარგმნელსა და დადგმის ხელისშემწყობს ეკ. გაბაშვილმა დიდი მადლობა გამოუცხადა.

მალე ი. გიგოშვილი ეკრანში გაიწვიეს, ამის აღსანიშნავად ეურნალ „ეკრანი“ ეწერა: „ცხოვრებამ“ გამოაქვეყნა პატარა წერილი, რომელსაც უ. ჯაჯიბეგოვისა და ი. გიგოშვილის სურათი დაუთო („თეატრი და ცხოვრება, 1916, № 3). ამრიგად ი. გიგოშვილის თეატრალური საქმიანობა დროებით შეწყდა, თუმცა მიწერ-მოწერის საშუალებით ამ დასის ყოველი ჩვრილმანი მაინც იცოდა. დიდად გაიხარა, როცა გაიგო, რომ 1917 წლის აპრილის დამლევს თბილისს საკასტროლოდ ეწვია დასი ძმები უ. და ზ. ჯაჯიბეგოვების ხელმძღვანელობით. 21 აპრილს ოპერების თეატრში დაიდგა უ. ჯაჯიბეგოვის ოპერეტა „არშინ მალ-ალან“, ხოლო მეორე საღამოს ზ. ჯაჯიბეგოვის ოპერეტა „აშიულ ყარინი“.

ამ დასმა მოიარა თბილისის ყველა გარეუბანი და გადაწყვიტა საგასტროლოდ გამგზავრებულიყო საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში.

ი. გიგოშვილს ალ. ოგანეზოვმა ასეთი შინაარსის წერილი გამოუგზავნა: „ძვირფასო ვანო, ველოსიპედზე ინილეს შესანიშნავი ოპერეტა მშობლიურ ენაზე. ო, რომ იცოდე, რამდენი სიასლე შემოიტანა თქვენმა თარგმანმა ჩვენში. ჩვენ ხომ პატარა კულტურის ეკრაში გვიხდება მუშაობა, ეხლა ჩვენს დასში, რომელიც მინდორში გადიოდა რეპეტიციებს, თამაშობდნენ ბელეხის გოგონები, რომლებიც ადრე წარმოუდგენლად თვლიდნენ სცენაზე თამაშს. ახლა ისინი პროფესიონალები გვინებამ, მათი თამაში უდაოდ დიდ სიამოვნებას მოგანიჭებთ. დიდი სურვილი გვქონდა, ჩვენ პრემიერას დასწრებოდით, თხოვნაც გამოგიგზავნეთ, მაგრამ თქვენ არ ჩამობრძანდით, ალბათ, ვერ მოიცალეთ. ერთი კია, ჩვენი საზოგადოება ქმაყოფილია თქვენი თარგმანით და იმედი გვაქვს, რომ უახლოეს ხანში გვესტუმრებით, ზოგან შესწორებას შეიტანთ ჩვენს დადგმაში და დაგვეხმარებით კიდევ ზოგიერთი სიძნელეის დაძლევაში“.

ამ ხანებში ი. ეიეიძე, ალ. ოგანეზოვი, ალ. ალ. ალ.

ᲡᲬᲘᲕᲘ ᲡᲐᲭᲠᲔᲗᲘᲡᲙᲔᲜ

ᲠᲝᲓᲘᲝᲜ არ ვერწმუნოთ ჩვენს საყვარელ მეგობან ლუბანიძეს: „რომ არ ყოფილიყვნენ ამაშუკელები, რომ არ შობილიყო ბიჭი ამაშუკეთს, რომ არ დაერქვნოთ ბიჭისთვის ელგუჯა, არ წასულიყო ერთ დღეს ურმით ელგუჯას ბიძა, არ ამოეტანა შრომიდან მიწა — წითელი მიწა, რომელსაც ეფენენ, ზედ შესდგება დიდი და მკერდ, რომელსაც ზელენ, უსამეველოდ, შიშველ ქუსლებით, და მერე უხვად ძერწავენ კეცებს... მომეჩერით თავი, მომეჩერით თავი — თუ გგეძებენდა ეს „ქართველს დედა“!...

ნაღდი პოეტის ფანტაზია: მართლაც ამაშუკეთშია ძირ-ფესვი მოქანდაკისა, ზემო იმერეთის ეს ულამაზესი კუთხე ასაზროვებს მის შემოქმედებითს გენს.

„თოთხმეტი წლისან ქვაში გამოკვეთილ ხიბუას პორტრეტი, რომელიც დღემდე დგას მის სახელგაზე სოფელ ამაშუკეთში... საერთოდ, ხატა ადრე დაიწყო, ჩემი პირველი ნამუშევარი იყო „დიდის პორტრეტი“.

გიორგის კარგა ხანი და სწორედ ამ პირველი ნამუშევრის სიტყვა გადაიღერება „ქართველს დედაში“ — თბილისის სიმბოლოდ ქცეულ ქანდაკაში.

„ეს ბედი ხელთ რადაც ოთხ თვეში გაკეთდა დროებითი მასალისგან — ხისგან, ხოლო 1963 წელს შეიმოსა ალუმინის ფურცლებით“.

1965 წელს „ქართველს დედას“ უმაღლესი ეროვნული ჯილდო — რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო პრემია მიენიჭა. ადვილი წარმოსადგენია ბედნიერება ამალგაზრდა მოქანდაკისა, რომელმაც პრემია მიიღო ჩვენი ერის ღვაწლმოსილი ადამიანების: კონსტანტინე გამსახურდიას, ლადო გუდიაშვილის და იოანეს ამაშიძის გვერდით.

ვნახოთ, როგორ აფასებს ირაკლი ამაშიძე მოქანდაკეს შემოქმედებას:

„ელგუჯა ამაშუკელზე რომ ვფიქრობთ, ჩვენს თვალწინ პირველ ყოვლისა „ქართველის დედა“ აღიმართება, თბილისის უძველესი ცოტადელის გვერდით. ანუ პირუკუ: როცა თბილისის უძველესი ცოტადელის გვერდით „ქართველს დედას“ ვუყურებთ, ჩვენ ვფიქრობთ ელგუჯა ამაშუკელზე.

ელგუჯა ამაშუკელზე რომ ვფიქრობთ, ჩვენს თვალწინ, პირველ ყოვლისა, ცხენზე ამხედრებული ჩვენი დიდი წინაპრის, მეფე ვახტანგ გორგასლის მონუმენტური ქანდაკება აღიმართება მეტეხის კლდეზე, ანუ პირუკუ, როცა მეტეხის კლდეზე ჩვენი დიდი წინაპრის მეფე ვახტანგ გორგასლის ქანდაკებას ვუყურებთ, ჩვენ ვფიქრობთ ელგუჯა ამაშუკელზე.

„ქართველის დედას“ და მეფე ვახტანგ გორგასლის კი ჩვენ, თბილისელები, ყოველ დრის, ყოველ ჟამს ვუყურებთ.

ძეგლები თბილისში...

ახლანდელი თაობებისათვის ეს, რასაკვირველია, ჩვეულებრივი სანამდვილეა — ძეგლები თბილისის მოედნებზე, ძეგლები თბილისის სკვერებში...

მაგრამ ადერ, სულ რაღაც ნახევარი საუკუნის წინაც კი თბილისი, აღმოსავლური სტილში, თავიდან უძეგლო ქალაქი იყო. ძეგლები — მხოლოდ სასაფლაოებზე.

ელგუჯა ამაშუკელმა და მისი თაობის დიდოსტატებმა უცვლელს სახე ჩვენს დედაქალაქს და არა მარტო თბილისს, მთელ საქართველოსაც. ისინი ქმნიდნენ ამ დიდებულ სახეებს მაშინაც, როცა, სამწუხაროდ, ჩვენს დიდ ქვეყანაში ქანდაკება ზედმეტობად და უსარგებლო ფუფუნებად ითვლებოდა. ქანდაკება ქვეყნის თვალსაჩინო ისტორიაა და თავისი თვალსაჩინოებით იგი ათასწლეულით ზრდიდა და ზრდის ცივილიზებულ სამყაროში ახალ და ახალ თაობებს სამშობლოს განათლებულ, ერთგულ შვილებად. ჩვენს დიდოსტატებს ეს არასდროს ავიწყდებოდათ.

ქება და მადლობა ჩვენს საყვეყნოდ სახელგანთქმულ ქანდაკების დიდოსტატებს.

ქება და მადლობა ქართველი ქანდაკების ერთ პირველთაგან დიდოსტატს — ჩემს საყვარელ შემოქმედს და მეგობარს ელგუჯა ამაშუკელს მისი დაბადების 60 წლისთავზე“.

ჯერ უნებლიედ მოვლენებს გავუსწარით, არადა, აუცილებელია სწავლა-აღზრდის წლები მოვიგონოთ, ვახსენთ თბილისის სამხატვრო აკადემია, სადაც ელგუჯა ამაშუკელს ნიჭს ფართო გზა მისცეს ვასილ შუხაევმა, იოსებ შარლემაღნმა, სოსო გაბაშვილმა, სერგო ქობულაძემ, ნიკოლოზ კანდელაკმა...

„ნათქვამია, ყველაზე კარგი მასწავლებელი მაგალითია. ამ სიტყვების ქეშმარიტებაში მას შემდეგ დავრწმუნდი, როცა მომეცა მოქანდაკე ნიკოლოზ კანდელაკისა და მხატვარ სერგო ქობულაძის გვერდით მუშაობის შესაძლებლობა. მათი სწავლის ფეთოდი, უპირველეს ყოვლისა, მათი შემოქმედებისადმი ახალგაზრდობის დიდ რწმენაზე იყო აღმოცენებული და იმ მეთოდებსა და პრინციპებზე, რომლებსაც ორნი თავიანთ პედაგოგიურ მოღვაწეობაში იყენებდნენ. ნიკოლოზ კანდელაკი ძერწავდა ისე, როგორც გრძნობდა. მოქანდაკის შინაგანი ტემპერამენტი, ძალა, ექსპრესია უშუალოდ ხმოვლებოდა მხატვრულ ფორმაში და ნაწარმოებს ავტორისეულ განუმეორებლობას ანიჭებდა, იგი მხოლოდ თითებით ძერწავდა, აშკარად ხმარობდა სხვა დამხმარე იარაღს (ჩაქუჩს, სტეკს და სხვ). ჩვენც, მისი მოწაფეები, ფორმის სისავსეს, სიმკვრივეს თითებქვეშ გაცილებით უკეთესად ვგრძნობდით, ვიდრე სხვადასხვა იარაღის ხმარებით. ქანდაკებაში მას სწამდა მხოლოდ მკვრივი, სავრცობრივი ფორმა“...

ელგუჯა ამაშუკელს არასოდეს უენებია იოლი გზა არც ცხოვრებაში და არც შემოქმედებაში. ნიჭს შეხამებულმა ტიტანურმა შრომამ იგი ერთ-ერთი უპირველესი ქართველი მოქანდაკის სახელითან შემოსა, რამეთუ შეაქმნეინა დროის დინების გამძლე ნაწარმოებები.

ჯერ კიდევ აკადემიაში სწავლის დროს გადაწყვიტა შეექმნა ამხედრებული პეტრე ბაგრატიონის ნატურალური ზომის ქანდაკება. თბილისის სამხატვრო აკადემიის არსებობის მანძილზე ეს პირველი შემთხვევა იყო, როცა ამ ზომის ქანდაკების უნდა შესრულებოდა სტუდენტი. ამ ჭიდილში მომავალი მოქანდაკის რწმენამ, ფიზიკური და ფსიქოლოგიური შესაძლებლობების გამოცდის სურვილმა გაიმარჯვა: სადილობამ ნამუშევარმა — პეტრე ბაგრატიონის კომპოზიციამ მაღალი შეფასება დაიმსახურა. იგი ეკსპონირებული იყო სტუდენტთა სადიპლომო ნამუშევრების საკავშირო გამოფენაზე მოსკოვში.

ᲡᲐᲭᲠᲔᲗᲘᲡᲙᲔᲜ

ᲓᲐᲒᲘᲗᲐᲠᲘᲖᲘᲡ კომპოზიციასადმი მიძღვნილი დოკუმენტური ფილმის გადვებამდე ეკრანზე გამოჩნდა ლეჯრი დოროა, რომელსაც ამშვენებდა სამი ვერცხლისფერი ვარსკვლავი და სიტყვა „პარალელი“. ამ დროშით დაიწყო მუშაობა კოოპერაციულმა ვიდეოსტუდიამ, რომელიც კომკავშირის თბილისის საქალაქო კომიტეტთან და საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის საზოგადოების პრეზიდიუმთან ჩამოყალიბდა.

კოოპერატივის სახელწოდება შემთხვევით რიდია შერჩეული. მისი ორგანიზატორები — შოთა რუსთაველის სახელობის აკადემიური თეატრის რეჟისორი ავთანდილ ვარსიმაშვილი, მეტეხის ახალგაზრდული თეატრის რეჟისორი ნუკრი ჯინჭარაძე და არტისტი კოკა ბაქანიძე კოოპერატივში საქმიანობის პარალელურად თავიანთ ძირითად სამუშაოს მისდევენ.

კოოპერატივის ანგარიშზეა ორი დოკუმენტური ფილმი და რამდენიმე სარეკლამო ლენტი. მცირე პავილიონებში, რომლებიც რიყეზე განლაგებული, ახლაც მიმდინარეობს მუშაობა დოკუმენტური ფილმის შესაამზადებლად, რომელსაც „ქართული ოქრომჭედლობის ოსტატები“ ეწოდება.

ახალგაზრდა კოოპერატორები იღებენ შეკვეთებს ორგანიზაციებისა და კერძო პირებისაგან ყველა სახეობის ვიდეოფილმებსა და ვიდეოპროგრამებზე, კერძოდ, უცხო ენათა, სპორტული და სამაგვერო თამაშების ჩვეულებს, შესიკალური ინსტრუმენტების დაკვრის სწავლების ვიდეოკურსებზე. აქ სრულდება ოგრეთვე შეკვეთები სხვადასხვაგვარი ფოტოპროდუქციის დასამზადებლად.

„ᲞᲐᲠᲐᲚᲔᲚᲘᲡ“ ᲨᲔᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲗᲘ ᲞᲐᲠᲐᲚᲔᲚᲔᲑᲘ

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ

პირველი პროგრამა. 7.30 — „120 წეული“. 9.35 — მხატვრული ტელეფილმი „აქვეყნიური სიხარული“. III და IV სერია. შესვენებისას — 10.55 — ახალი ამბები. 12.15 — ფეხბურთი. ევროპის ჩემპიონატი. ნახევარფინალი. გფრ — პოლანდია. 16.30 — ახალი ამბები. 16.40 — ფილმი — „ბავშვებს. „პან კლიიტხას მოგზაურობა“. II სერია. 18.00 — „...თექვსმეტ წლამდე და უფროსი ასაკისა“. 18.45 — „თქვენთვის, ვეტერანებო!“. 19.45 — დღეს მსოფლიოში. 20.05 — გარდაქმნის ინფირნები. შეხვედრა გაზეთ „სოვეტსკაია როსიას“ რედაქციაში XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის დელეგატებთან. 20.50 — მხატვრული ფილმი „ამქვეყნიური სიხარული“. IV სერია. 22.00 — „ვრემია“. 22.50 — გარდაქმნის პროგრამა. 22.50 — ვითხოვ სიტყვას. გენსაბერგთან მწერალი ვ. კრუპინი. 23.10 — ფეხბურთი. ევროპის ჩემპიონატი. ნახევარფინალი. საბჭოთა კავშირისა და იტალიის ნაკრები გუნდები. შესვენებისას — 24.00 — დღეს მსოფლიოში.

მეორე პროგრამა. 9.00 — ფილის ვარჯიში. 9.20 — ეცავავს „ხალაი“. 9.50 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „ილია რეპინი“. 10.20 და 11.50 — გერმანული ენა. 10.50 — მულტფილმები. 11.20 — დოკუმენტური ტელეფილმი „მეგობრობის აფრები“. 12.20 — მხატვრული ტელეფილმი „სასამართლო ერმოეკაში“. I სერია. 13.25 — ახალი ამბები. 13.30 — ადამიანი და კანონი. 13.55 და 19.00 — ახალი ამბები. 19.05 — XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის შესახვედრად. განვიხილავთ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თეზისებს. 19.20 — როსტროვის ტელესტუდიის პროგრამა. 20.00 — ჩაიკოვსკის სახელობის საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატები. რსფსრ სახალხო არტისტი ვ. სპივაკოვი. 21.00 — „ძილი ნებისა, პატარებო!“. 21.15 — ჩოგბურთი. უიმბლდონის ტურნირი. 22.00 — „ვრემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროგრამა. 22.50 — მხატვრული ტელეფილმი „სასამართლო ერმოეკაში“. II სერია. 23.55 — ახალი ამბები. 24.00 — „განვიხილავთ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თეზისებს“. მონაწილეობს იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი ა. მ. იაკოვლევი. 0.10 — ჩოგბურთი.

ᲝᲗᲮᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 22 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ

პირველი პროგრამა. 13.05 — „ნაშუადღევს“. 13.50 — „ათლეტიზმი“. 14.25 — მოსწავლეთა ზაფხულის არდადეგების გამო, საუბარწელო სატელევიზიო დარბაზი, მოკლემეტრაჟიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „უკანასკნელი თოვლი“. 15.20 — დოკუმენტური ფილმი. 15.50 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.00 — დღეს თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე. 16.10 — მულტფილმი. 16.40 — XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის დელეგატი. ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ჩემი ოჯახი“. 17.10 — რეკლამა. 17.20 — „ჯადოსნური ეკრანი“. 17.35 — ხალხური შემოქმედება. „კონცერტი. 18.15 — 32 წლის შემდეგ. ედადგიგი იოსებ ლაცაბიძე. 18.45 — თ. შველოხაშვილის ვოკალურ-სიმფონიური ნაწარმოები „რწმენის კედელი“. 19.15 — არავინ და არაფერი არ არის დავიწყებული. 19.45 — შინაალი გამოცდების წინ. მოუსმინეთ რეკტორს! — სტუდიაშია საქართველოს სახელმწიფო-სამეურნეო / ინსტიტუტის რექტორი ო. ნათიშვილი. 20.05 — XIX საკავშირო პარტკონფერენციის შესახვედრად. „ეკრანული ალბომი“. XIX პარტკონფერენციის დელეგატების შეხვედრა გაზეთ „სოვეტსკაია როსიას“ რედაქციაში. 20.50 — მოამზე. 21.25 — XIX საკავშირო პარტკონფერენციის შესახვედრად. „საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ერთობლივი ექსპედიციები“. 22.00 — „ვრემია“. 22.40 — „გარდაქმნის პროგრამა“. 22.50 — „ვითხოვ სიტყვას“. მწერალ ვ. კრუპინის გამოსვლა. 23.10 — ევროპის ჩემპიონატი ფეხბურთში. ნახევარფინალი. რეპორტაჟი გერმანის ფედერაციის რესპუბლიკიდან.

მეორე პროგრამა. 18.05 — მხატვრული ფილმი „რა ახალგაზრდები ვიყავით!“ 19.35 — მულტიპლიკაციური ფილმების პროგრამა. 20.15 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „სიმბოლოები“. 20.50 — მოამზე. 21.25 — XIX საკავშირო პარტკონფერენციის შესახვედრად. „საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ერთობლივი ექსპედიციები“. 22.00 — „ვრემია“. 22.40 — „გარდაქმნის პროგრამა“. 22.50 — „ვითხოვ სიტყვას“. მწერალ ვ. კრუპინის გამოსვლა. 23.10 — ევროპის ჩემპიონატი ფეხბურთში. ნახევარფინალი. რეპორტაჟი გერმანის ფედერაციის რესპუბლიკიდან.

КОМУНИСТИ ИНДЕКС 66434 ᲡᲐ 10786 ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲐ ᲪᲙ-ᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲠᲘᲗᲘᲚᲘ ᲓᲠᲝᲨᲘᲡ ᲠᲝᲠᲓᲔᲜᲝᲜᲘᲡ ᲡᲐᲛᲐᲒᲐ, ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ Ქ. 14, ᲘᲒᲔᲓᲔᲑᲐ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘᲡ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲗ. ᲒᲐᲛᲝᲪᲛᲣᲚᲘ ᲙᲝᲠᲞᲣᲡᲘ, ᲑᲝᲡᲢᲝᲜᲘᲡ 29.

ᲒᲣᲨᲘᲜ, ᲓᲦᲔᲡ, ᲮᲕᲐᲚ

ᲤᲐᲥᲢᲘ ◆ ᲛᲝᲕᲚᲔᲜᲐ ◆ ᲙᲝᲛᲔᲜᲢᲐᲠᲘ

ᲮᲔᲖᲔᲓᲘᲐᲜ ᲥᲔᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲖᲐᲜᲔᲑᲘ

Ვ. ᲕᲝᲠᲝᲜᲘᲜᲘᲜᲘᲡ სახელობის „სასალონო შურისმაძიებლების“ ბრიგადის — საქართველოს მკვიდრი ყოფილი პარტიზანების ჯგუფი დაბრუნდა მინსკიდან, სადაც მონაწილეობდა ტრადიციულ შეხვედრაში. შეხვედრა მოაწყვეს პარტიზანული ბრიგადის veტერანთა საბჭომ და მინსკის რადიოტექნიკური ინსტიტუტის კომკავშირის კომიტეტმა. ასეთი შეხვედრები ყოველწლიურად ეწყობა, მასზე იკრიბებიან ჩვენი ქვეყნის მრავალ კუთხეში — მოსკოვში, საქართველოში, უკრაინაში, ვაზსიზეთი მეხოვრები ვეტერანთა ბრიგადები. ყოფილმა პარტიზანებმა, რომელთა შორის იყვნენ ვ. ეოჩიაშვილი, ნ. ცერეწაძე და სხვები, საზეიმო კრებაზე დამსწრეთ მოგონებები გაუზიარეს.

▼ ▼

ᲔᲜᲔᲠᲒᲘᲐ ᲡᲮᲕᲐᲓᲐᲡᲮᲕᲐ, ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲐ ᲔᲠᲗᲘ ᲛᲘᲜᲐᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲝᲑᲐᲨᲘ

ᲠᲘᲒᲐ. დაუგავის ნაპირებზე დამთავრდა რიგის პირველი ჯაზ-ფესტივალი, თუმცა ეს პირველი პრემიერა. როდი იყო... თორმეტი წელია ზედიზედ — ეს კი უნიკალურია საბჭოთა ჯაზის ისტორიისათვის — ადგილობრივი კლუბის მონდომებით აქ იკრიბებოდნენ ქვეყნის წამყვანი იმპროვიზატორები. მაგრამ მუსიკოსების ამ ავტორიტეტულმა ფორუმმა მხოლოდ ახლა შეიძინა ფესტივალის ოფიციალური სტატუსი. მათ მხარი დაუჭირა ქალაქის აღმასკომმა, შესაძლებელი გახდა მოეწვიათ უცხოელი სტუმრები. წლევანდელ დათვალიერებაში ცნობილ საბჭოთა შემსრულებლებთან ერთად გამოვიდნენ ბულგარელი, პოლონელი, ჩეხოსლოვაკიელი, ამერიკელი და ფინელი მუსიკოსები.

◎ **რუბრიკისათვის გამოყენებულია ნაკადების, ხაჭიფორმიანი და „კომუნისტის“ კორესპონდენტთა მასალები.**

ᲡᲞᲝᲠᲢᲘᲡ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

ᲙᲘᲣᲦᲝ: ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲢᲣᲠᲜᲘᲠᲘᲡ ᲤᲘᲜᲘ

ᲓᲘᲓᲘ ᲓᲐᲗᲕᲐᲚᲘᲔᲠᲔᲑᲐ

ᲒᲐᲡᲣᲚᲘ თბილისის სპორტის სასახლეში იწყება ტრადიციული საერთაშორისო ტურნირი ძიუდოში, რომელსაც, ცხადია, განსაკუთრებული ინტერესით ელიან სპორტის ამ სახეობის მოყვარულები. ხაჭვი ისე მოდის, რომ წლევანდელი, რიგით მეცხრამეტე შეჯიბრება ერთ-ერთი უკანასკნელი წარმომადგენლობითი იქნება. სპორტის სახახლის ტატამზე გამოვლენ ესპანეთის, ბრაზილიის, იაპონიის, საბჭოთა კორეის, ჩეხოსლოვაკიის, გდრ-ის, რუმინეთის, საფრანგეთის, კიუბრობის, აშშ-ს, ბულგარეთის, გფრ-ს, იუგოსლავიის, პოლონეთის, უნგრეთისა და საბჭოთა კავშირის უძლიერესი ფალავნები.

როგორც ყოველთვის, ცალკე გუნდს გამოიყვანს საქართველოს ნაკრები.

— ამერიკელი, ესპანელი, ბრაზილიელი, საბრძოლ კორეელი და კვალიფიციური ძიუდოისტები პირველად მონაწილეობენ თბილისის ტურნირში,—გვითხრა საქართველოს სპორტსახკომის ბიდაობის სამმართველოს უფროსმა ომწარ შოშიტაშვილმა, — სიულის ოლიმპიადამდე ბევრი ალარაფერი რჩება და, ბუნებრივია, ყველას უნდა მოსინჯოს ძალები ასეთ ავტორიტეტულ შეჯიბრებაში. ნიმანდოდ ბლეგია ისიც, რომ თბილისის ტურნირის ეწვევა ძიუდოს საერთაშორისო ფედერაციის ახალი პრეზიდენტი, ალგენტინელი სარეკლამო კალოლოგიანი. ველოდებით აგრეთვე სხვა სასპორტ სტუმრებს, ევროპული ფედერაციის წარმომადგენლებს, ძიუდოს ცნობილ სპეციალისტებს.

ორგანიზატორებთან ერთად, ცხადია, ტურნირისათვის გულმოდგინედ ეშრომენ საქართველოს ძიუდოისტები. გუნდის უფროსი წვრთნელია ოლიმპიური ჩემპიონი, სპორტის დამსახურებული ოსტატი ზოთა ხაბარელი:

— კარგად გვესმის, რომ ამ ტურნირის შედეგებს გადამწყვეტი როლი მიენიჭება საბჭოთა კავშირის ოლიმპიური ნაკრების შერჩევისას. ჩვენი მიზანი ერთია: რაც შეიძლება მეტი ოლიმპიური საგრუპოს მოპოვება. ჯერ-ჯერობით ორი გამოკვეთილი ლიდერი გვყავს — ამირან ტატიაშვილი (60 კგ) და გია თენაგე (71 კგ.) თენაგე გამოცდილი სპორტსმენია, ტოტიკაშვილმა კი წელს შეაღო ნაკრების კარი და ორი დიდი შეჯიბრება მოიგო — საბჭოთა კავშირისა და ევროპის ჩემპიონატები. სამწუხაროდ, თბილისეს ტურნირში ვერ გამოვა კობა კურტანაძე, ბუნებრივია მუხლის ოპერაციის შემდეგ ინტენსიურად არ უვარჯიშია. სულ 17-18 მოჯიდაოვე გამოყვანილ ეაპარეზი. უმჩატეს წონაში ტატიაშვილთან ერთად იასპარეზებენ ბადრი ბასილაშვილი, კაბა ქურასბეიანი და რობერტ ლომთათიძე, ქვემსუბუქში — ვახტანგ ჯაფარიძე, გეტრამ მოდებაძე და გია ზოსიტაშვილი, მსუბუქში — გია თენაგე, ბათო ჯიქური და ზურაბ ოხიანი. 78 და 86 კგ წონით კატეგორიებში ორ-ორ ძიუდოისტს გამოვიყენებენ: ლერი ნაკახს, ოლეგ რატანს, ანზორ თენაგესა და დავთი ბაგაურს. ჩვენთვის ტრადიციულად ძლიერ — ქვემძიმე წონაში აჯერად მხოლოდ ერთი მოკიდავე გვყავს: დავთი ფალავანელი. ძმიმე წონაში აკაკი კობრძალაძის იმედის გვაქვს. მას მსოფლიო ჩემპიონთან, ჰელიბანისკელ ვრიგორ ვერიჩეკთან მოუწევს მეტოქეობა. აქვე იასპარეზებენ ახალგაზრდა ძიუდოისტები —ვალერი პარუხაშვილი და თამაზ გურგენიძე... მოსალოდნელია ცვლილებები.

თბილისის ტურნირი ოლიმპიური ასპარეზობის ფორმულით ჩაატარება: 23 ივნისს მედლებისთვის იბრძოლებენ ქვემძიმე და ძმიმე წონის მოკიდავეები, 24-ში — 78 და 86 კგ წონის ძიუდოისტები, 25-ში — დანარჩენი სამი წონის მოკიდავეები. პროგრამიდან ამოღებულია ასპარეზობები პირველობა, სამაგიეროდ შეჯიბრების ბოლო დღეს პირველად მოეწყობა ანზორ კაკაბაძის სახელობის თასის გუნდური ბრძოლა. თბილელი გუნდის შემადგენლობაში ბუთ-ბუთი ძიუდოისტი იქნება.

Ო. ᲕᲐᲮᲘᲜᲘᲐ.

ᲠᲝᲪᲐ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ ᲬᲛᲘᲓᲐᲗᲐᲜᲛᲘᲓᲐᲚᲘ

1941 ᲬᲚᲘᲡ, 22 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ

ᲝᲠᲐᲛᲝᲪᲓᲐᲬᲕᲘᲓᲘ წლის წინათ დღეის რიცხვს გამოენიშნა დიდწყო ორი სოციალური სიტყვის — ფაშიზმისა და სოციალიზმის სამკვდრო-სასიცოცხლო შერკინება, 1418 დღეს და ღამეს რომ გასტანა და მხოლოდ სოციალიზმის გამარჯვებით დაგვრგვინდა.

ამერიკელიზმის უპირველესი დამრტყმელი ძალის — გერმანიის ფაშიზმის მიერ ჩვენს ხალხზე თავს მოხვეული ომის, გაუგონარი ვერაგული თავდასხმის შედეგად სახეობთა კავშირის მეორე მსოფლიო ომში ჩაბმა იყო იმის უმთავრესი ფაქტორი, რომ მტაცებლური ომი სამამრლიან, გამანთავისუფლებელ, ანტიფაშისტურ ომში გადაზრდილიყო.

ისტორიაში ჯერ არნახულ ამნარი ომში საქართველომ და მისმა შვილებმა, შრომითი და სამხედროო ფრონტზე მოიპოვეს. 700 ათასი, საქართველოდან წასული, მეომარი ეკვეთა. კბილებამდე შეიარაღებულ მტერს, და სანუკვარი გამარჯვების მოპოვებას მისმა ნაბეკარმა შეხწერა ახალგაზრდა სიცოცხლე.

ისტორიის უურცლებიდან ამოუშლელი დღევანდელი თაობისი ეფოსევეა XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციისათვის პარტიის ცენტრალური კომიტეტის თეზისების განხილვას, კონფერენციისათვის რესპუბლიკის მშრომელთა თავდადებული შრომითა და უდიდესი პოლიტიკური აღმავლობით მზადებას, კონფერენციისა, რომელიც ერთ კვირაში შეუდგება მუშაობას, და დასაბამს ადამიანთა ეშვიდობისა და კეთილდღეობის ეზეს.

ამიტომაც მშვიდობისათვის განსაკუთრებული შემართებით მოკავაგონებს თავს დიდი სამამულო ომის დაწყების დღე.

ᲨᲣᲠᲘᲡ ᲕᲘᲫᲘᲔᲑᲗ! — ეს იყო დიდი სამამულო ომის სამალო მოლაშქრეთა დევიზი. და სამშობლოსა და ხალხის წინაშე ფიცის სიტყვას არ ტეხდნენ.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲨᲝ: ნ. ეუკოვის და ი. კლიმაშინის პლაკატი „შურს ვიძიებთ!“.

ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲒᲚᲔ
Დ. ᲘᲝᲡᲔᲚᲘᲐᲜᲘ

ᲩᲝᲒᲑᲣᲠᲗᲘ. 20 ივნისს სტარტი აიღო ყველაზე პრესტიჟიანმა — ეროვნულ-ტურნირმა. ასპარეზობაში ჩაება პლანეტის ყველა უძლიერესი ჩოგბურთელი. პირველი გამარჯვებები მოიპოვეს საბჭოთა სპორტსმენებმა: მოსკოველმა ანდრეი ოლხოვსკიმ ანგარიშით 6:4, 6:4, 6:4 დაამარცხა გამოცდილი ჩეხოსლოვაკიელი მეტოქე ტომაშ შმიდი, ნატალია ბიკოვამ — ეკა კრაპლი (შვეიცარია) — 6:3, 3:6, 6:3. საბჭოთა გუნდის შემადგენლობაში გამოდის თბილისელი ლეონ მესხი.

ცხადია, განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევს ჩოგბურთის „ვარსკვლავთა“ გამოსვლა. უიმბლდონის შარშანდელი ტურნირის ჩემპიონმა, ავსტრალიელმა პატ კეშმა ილოდ დაამარცხა თანამემამულე ტოდ გუდბრიჯი — 6:1, 6:1, 6:2. მსოფლიოს №1 ჩოგბურთელი ივან ლენდელი (ჩეხოსლოვაკია) ისევე იოლად გაუმკლავდა ინგლისელ დევიდ ფელფიტს — 6:4, 6:1, 6:3. პირველი გამარჯვებები მოიპოვეს ავრეთვე დასავლეთგერმანელმა ბორის ბეკერმა და შვედმა სტეფან ედბერგმა.

გუშინ ბრძოლაში ჩაებნენ საბჭოთა გუნდის ლიდერები — ნატალია ზვეტერევა და ანდრია ჩეესნოკოვი.

ᲬᲘᲚᲮᲕᲠᲗᲘ. ფეხბურთის საკავშირო ფედერაციის თასის გათამაშების მორიგი ტურის მატჩები ასე დამთავრდა: „ალიანტ“ — „თბილისის „დინამო“ — 0:2, „ფილგარიანი“ — მინსკის „დინამო“ — 3:1. კიევის „დინამო“ — „ზენტა“ — 2:2. „შაბტაორი“ — „ნეფტჩი“ — 2:2. „სპარტაკი“ — „ტორპედო“ — 1:1, „ლოკომოტივი“ — მოსკოვის „დინამო“—1:3, „არარატი“ — „დნეპრი“ — 1:0, „ზენტა“—„ჩერნომორეცი“ — 2:1.

პირველი ლიგის გუნდების საკავშირო პირველობის მეთექვსმეტე ტურში გამარჯვებები მოიპოვეს ჩვენი რესპუბლიკის გუნდებმა: ბათუმის „დინამომ“ ანგარიშით 5:3 დაამარცხა ახოვანის „კოტაეკი“, ლანჩხუთის „ფუნიამ“ — „კოსნოდარის „ეუბანი“ — 4:1. „ფურნი“ 15 ქულით მეთორმეტე ადგილზეა, ბათუმის „დინამო“ — 10 ქულით მეოცე ადგილზე.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ. ბელფორში (საფრანგეთი) მიმდინარე მსოფლიო თასის გათამაშებას ორი ლიდერი მყავს: გარი კასპაროვი და ია ელეკინი — 4,5-4,5 ქულა. მეექვსე ტურში ელეკინამ დამარცხა ისლანდიელი ინგას ბირტარსონი, კასპაროვი კი დაუბავდა ინგლისელ ჯონსთან ხალხმეს. ამ ტურის სხვა შეხვედრები ასე დამთავრდა: შორტი (ინგლისი) — სასპკი (საფრანგეთი) — 0,5:0,5, იუსუპოვი — ბოუნერი (გფრ) — 0,5:0,5, ნოგეირასი (კუბა) — რიბლი (უნგრეთი) — 0,5:0,5, ბელიავსკაია — ლიუბოეიჩის (იუგოსლავია), ბოკოლოვ-ტამარინი (ბულგარეთი) — ალბერტ (ესპანეთი) — 1:1.

ᲣᲜᲘᲢᲣᲤᲝᲓ.

ᲢᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲐ—ᲝᲗᲮᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 22 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ